

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా తఃం ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనోష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అఖి సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః అనుగ్రహప్రసాదేన సర్వేషాం భక్తజనానాం ఆధివ్యాధి నివృత్తి
ద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికా క్రిమిజనిత సమస్త దుష్టభావ నివారణార్థం, సర్వారిష్ట
నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం,
వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తితానేక జన్మాఘ నిబర్హణార్థం, సమస్త పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే
ఆదిపర్వణి యథాశక్తి ద్వితీయాధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యానమ్ ॥

వ్యోసం వనిష్టనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరత్కృణం వందే శుకతీతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విఘ్నరూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వొసిష్ఠాయ నమోనమః ॥

అచతుర్వదనో బ్రహ్మే ద్విబాహురపరో శూరిః ।
అఫాలలోచనశ్శంఖుః భగవన్ బాదరాయణః ॥

- అష్టాదశ సమాజగుర్క్షాహిణ్యో యుయుత్సయా ।
తన్మహాదారుణం యుద్ధమహాన్యష్టాదశాభవత్ ॥ 02 - 375 ॥
- యో విద్యాచ్ఛతురో వేదాన్ సాఙ్గోపనిషదో ద్విజః ।
న చాఖ్యానమిదం విద్యాన్వైవ స స్యాద్విచక్షణః ॥ 02 - 376 ॥
- అర్థశాస్త్రమిదం ప్రోక్తం ధర్మశాస్త్రమిదం మహత్ ।
కామశాస్త్రమిదం ప్రోక్తం వ్యాసేనామితబుద్ధినా ॥ 02 - 377 ॥
- శ్రుత్వా త్విదముపాఖ్యానం శ్రావ్యమన్యన్న రోచతే ।
పుంస్కోకిలగిరం శ్రుత్వా రూక్షా ధ్వాజ్జ్ఞస్య వాగివ ॥ 02 - 378 ॥
- ఇతిహాసోత్తమాదస్మాజ్జాయంతే కవిబుద్ధయః ।
పశ్చిభ్య ఇవ భూతేభ్యో లోకసంవిధయస్త్రయః ॥ 02 - 379 ॥
- అస్యాఖ్యానస్య విషయే పురాణం వర్తతే ద్విజాః ।
అన్తరిక్షస్య విషయే ప్రజా ఇవ చతుర్విధాః ॥ 02 - 380 ॥
- క్రియాగుణానాం సర్వేషామిదమాఖ్యానమాశ్రయః ।
ఇన్ద్రియాణాం సమస్తానాం చిత్రా ఇవ మనఃక్రియాః ॥ 02 - 381 ॥
- అనాశ్రిత్యైతదాఖ్యానం కథా భువి న విద్యతే ।
ఆహారమనపాశ్రిత్య శరీరస్యేవ ధారణమ్ ॥ 02 - 382 ॥
- ఇదం కవివరైః సర్వైరాఖ్యానముపజీవ్యతే ।
ఉదయప్రేపుభిర్భుత్వైరభిజాత ఇవేశ్వరః ॥ 02 - 383 ॥
- అస్య కావ్యస్య కవయో న సమర్థా విశేషణే ।
సాధోరివ గృహస్థస్య శేషాస్త్రయ ఇవాశ్రమాః ॥ 02 - 384 ॥
- ధర్మే మతిర్భవతు వః సతతోత్థితానాం స హ్యేక ఏవ పరలోకగతస్య బన్ధుః ।
అర్థాః స్త్రియశ్చ నిపుణైరపి సేవ్యమానా నైవాప్తభావముపయాన్తి న చ స్థిరత్వమ్ ॥ 02 - 385 ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠపుటనిఃస్యతమప్రమేయం పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం కిం తస్య పుష్క-రజలైరభిషేచనేన ॥ ॥ 02 - 386 ॥

యదహ్నో కురుతే పాపం బ్రాహ్మణస్త్వియైశ్చరన్ ।
మహాభారతమాఖ్యాయ సంధ్యాం ముచ్యతి పశ్చిమామ్ ॥ ॥ 02 - 387 ॥

యద్రాత్రౌ కురుతే పాపం కర్మణా మనసా గిరా ।
మహాభారతమాఖ్యాయ పూర్వాం సంధ్యాం ప్రముచ్యతే ॥ ॥ 02 - 388 ॥

యో గోశతం కనకశృంగమయం దదాతి విప్రాయ వేదవిదుషే చ బహుశ్రుతాయ ।
పుణ్యం చ భారతకథాం శృణుయాచ్చ నిత్యం తుల్యం ఫలం భవతి తస్య చ తస్య చైవ ॥ ॥ 02 - 389 ॥

ఆఖ్యానం తదిదమనుత్తమం మహార్థం విజ్ఞేయం మహాదిహ పర్వసంగ్రహేణ ।
శ్రుత్వాదౌ భవతి నృణాం సుఖావగాహం విస్తీర్ణం లవణజలం యథా ప్లవేన ॥ ॥ 02 - 390 ॥

“ప్రహేళిక” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

చత్వారి రాజ్ఞా తు మహాబలేన వర్ష్యాన్యాహుః పండితస్తాని విద్యాత్ ।
అల్పప్రజ్ఞైః సహ మంత్రం న కుర్యాత్ న దీర్ఘసూత్రై రభసై శ్చారణైశ్చ ॥

చత్వారి తే తాత గృహే వసంతు శ్రియాభిజుష్టస్య గృహస్థధర్మే ।
వృద్ధో జ్ఞాతిరవసన్నః కులీనః సఖా సదా దరిద్రో భగినీ చావపత్యా ॥

చత్వార్యాహ మహారాజ సాద్యస్మాని బృహస్పతిః ।
ప్రచ్ఛతే త్రిదశేంద్రాయ తానీమాని నిబోధ మే ॥

దేవతానాం చ సంకల్పమ్ అనుభావం చ ధీమతామ్ ।
వినయం కృతవిద్యానాం వినాశం పాపకర్మణామ్ ॥

చత్వారి కర్మాణ్యభయంకరాణి భయం ప్రయచ్ఛంత్యయథాకృతాని ।
మానాగ్నివెలాత్రముత మానమౌనం మానేనాధీతముత మానయజ్ఞః ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః |
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ |
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కణ్కాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ |
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥